

7

Woorden

Tweevoud

1 U zult soms de uitgang *ayn*... *ān* aan een woord zien. Dit is het zogenoemde 'tweevoud', met betekenis 'twee ...'. In het Nederlands gebruiken wij een getal voor 'twee'; het Arabisch gebruikt ook een woorduitgang.

Een eind-*ē* aan het woord in het enkelvoud wordt *t*, en een eind-*ī* ('*alif maqṣūra*, 6/4) wordt *ī*, vóór de tweevoud-uitgang wordt toegevoegd.

De betreffende uitgang *-ī* (4/4) samen met de tweevoud-uitgang wordt *-ījān* of *-ījān*.

Lees en schrijf:

مدیران <i>mudīrān</i>	مدیرین <i>mudīrayn</i>
مکتبان <i>maktabān</i>	مکتبین <i>maktabayn</i>
وزارتان <i>wizāratān</i>	وزارتین <i>wizāratayn</i>
شرکتان <i>šarikatān</i>	شرکتین <i>šarikatayn</i>
لبنانین <i>lubnānījān</i>	لبنانین <i>lubnānījān</i>
مستشفیان <i>mustašfajān</i>	مستشفین <i>mustašfajayn</i>

twee directeurs/kantoren/ministeries/firma's/Libanezen/ziekenhuizen

 S43.wav openen, beluisteren en herhalen.

De twee tweevoud-uitgangen worden in verschillende grammaticale omstandigheden gebruikt, en zij zijn niet omwisselbaar. De *ayn*...-vorm ontmoeten wij het meest, en u kunt best bij twijfel meer deze vorm gebruiken. Wij zullen later enkele richtlijnen krijgen.

De tweevoud-uitgang wordt altijd *beklemtoond*: *-āyn/-ān* (5/4).

Meervoud

2 Belangrijk: voor de Nederlandse taal betekent het begrip 'meervoud' (mv.), meer dan één', maar voor de Arabische taal betekent het 'meer dan twee'.

Wij voegen één uit twee uitgangen aan woorden in het enkelvoud (enkv.) toe, om het meervoud uit te drukken. De meervoud-uitgang die u het meest zult aantreffen is *-āt*. Deze heet de *regelmatige vrouwelijke* meervoud-uitgang. Die is altijd *beklemtoond*: *-āt* (5/4).

Deze meervoud-uitgang voegen wij aan bijna alle naamwoorden met eind-*ē* toe, zonder inachtneming van de betekenis; alsook veel andere naamwoorden, die dingen, plaatsen of begrippen betekenen. Een eind-*ē* valt bij al deze naamwoorden eerst weg.

Deze meervoud-uitgang voegen wij ook aan de enkele woorden met eind-*ī* ('*alif maqṣūra*, 6/4) toe; die letter wordt dan eerst *ī*. Lees en schrijf:

انتخابات <i>intixābāt</i>	انتخاب <i>intixāb</i>
شركات <i>šarikāt</i>	شركة <i>šarika</i>
معلّمات <i>mu9allimāt</i>	معلّمة <i>mu9allima</i>
مستشفيات <i>mustašfajāt</i>	مستشفى <i>mustašfa</i>

verkiezing(en), firma('s), lerares(sen), ziekenhuis/-huizen

 S44.wav openen, beluisteren en herhalen.

De andere uitgang, die niet zo vaak voorkomt, is *...-īn*, met nog zeldzamer variante *...-ūn*. Deze uitgang voegen wij alleen aan sommige woorden toe, die mannelijke personen betekenen. Dit is de *regelmatige mannelijke* meervoud-uitgang, en hij wordt gelijk altijd *beklemtoond*: *-īn/-ūn* (5/4). De betrekkelijke uitgang *-ī* (4/4) samen met deze meervoud-uitgang wordt *...-ījīn* (minder vaak *...-ījūn*). **Lees en schrijf:**

معلمون	mu9allimūn	معلمين	mu9allimīn
ممثلون	mumaththilūn	ممثلين	mumaththilīn
مفتشون	mufattiṣūn	مفتشين	mufattiṣīn
إيطاليون	'iṭālījūn	إيطاليين	'iṭālījīn

leraren, vertegenwoordigers, inspecteurs, Italianen – alle m. mv.

 S45.wav openen, beluisteren en herhalen.

Zoals de tweevoud-uitgangen worden beide mannelijke meervoud-uitgangen in diverse grammaticale omstandigheden gebruikt, en zij zijn niet omwisselbaar. De *...-īn*-vorm vinden wij het meest; in geval van twijfel gebruik die. Wij zullen later enkele richtlijnen krijgen.

Onregelmatig Meervoud

3 Heel veel woorden vormen hun meervoud niet met behulp van een uitgang maar door een verandering binnen het woord. Wij hebben een vergelijkbaar fenomeen in enkele Nederlandse woorden: 'stad/steden, zoon/zoons'. Onregelmatig meervoud komt in het Arabisch vaak voor. Er zijn veel voorbeelden, en het is helaas onmogelijk eenvoudige regels te geven. Wij moeten een onregelmatig meervoud met het enkelvoud leren.

De benedenstaande lijst toont enkele belangrijke voorbeelden, met een voorbeeld voor elke groep. Zelfst deze heel beperkte lijst is ingewikkeld. Probeer die niet van buiten te leren; noteer dat zulke voorbeelden bestaan, en gebruik de lijst als referentie. In het eventuele aantreffen van een onregelmatig meervoud is het belangrijk te toetsen, of u een woord met dezelfde drie wortelletters in dezelfde volgorde kent. In dat geval is het goed mogelijk dat u de 'code' opgelost hebt en de betekenis ontdekt. De praktijk van een vreemde taal betekent vaak knap speurwerk en doelgericht gissen.

Lees en schrijf de voorbeelden:

Onregelmatig Meervoud		Enkelvoud	
(a) Model 'axbār:			
أخبار	'axbār	خبر	} nieuws
أنباء	'anbā'	نبأ	
أسعار	'as9ār	سعر	si9r prijs
أخطار	'axṭār	خطر	xaṭar gevaar
أشياء	'aṣjā'	شيء	ṣay' zaak, ding
أفلام	'aflām	فلم	film film

 S46.wav openen, groep (a) beluisteren en herhalen.

(b) Model *bujūt*:

بيوت	bujūt	بيت	bayt	huis
خطوط	xuṭūṭ	خط	xatt	lijn, linie
بنوك	bunūk	بنك	bank	bank
هنود	hunūd	هندي	hindī	Ind-isch, -iër

547.wav openen, groep (b) beluisteren en herhalen.

(c) Model *madāris*:

مدارس	madāris	مدرسة	madrasa	school
مشاكل	mašākil	مشكلة	muškila	probleem
مكاتب	makātib	مكتب	maktab	kantoor
مخارج	maxāridj	مخرج	maxradj	uitgang
مداخل	madāxil	مدخل	madxal	ingang

548.wav openen, groep (c) beluisteren en herhalen.

(d) Model *'asābīṭ*:

أسابيع	'asābīṭ	أسبوع	'usbū	week
مفاتيح	maḡātīḥ	مفتاح	miḡtāḥ	sleutel

549.wav openen, groep (d) beluisteren en herhalen.

(e) Model *mudārā'*:

مدراء	mudārā'	مدير	mudīr	directeur
وزراء	wuzarā'	وزير	wazīr	minister

550.wav openen, groep (e) beluisteren en herhalen.

(f) Model *ḡarab*. In deze kleine groep laat het meervoud de eind-ي van het enkelvoud weg:

عرب	ḡarab	عربي	ḡarabī	Arabisch
إنجليز	'ingilīz	إنجليزي	'ingilīzī	Engels/Brits
يهود	jahūd	يهودي	jahūdī	Joods

551.wav openen, groep (f) beluisteren en herhalen.

Dit zijn enkele voorbeelden van onregelmatig meervoud. Er zijn er nog veel.

Enkele woorden hebben alternatieve meervoudsvormen, één regelmatige, één onregelmatige; of zelfs twee onregelmatige. Vaak hebben alternatieve vormen andere betekenissen, zoals *taqrīr* 'bericht, besluit', mv. *taqrīrāt* 'berichten', *taqrīrāt* 'besluiten'.

Een ander belangrijk woord met alternatieve meervouden is *'amayrikī* 'Amerikaans', meervouden *'amayrikījīn/-tjūn* of *'amayrikān* (NB: dit laatste is geen tweevoud; a.u.b. niet verwisselen. Het tweevoud is *'amayrikījān*, aangezien deze vorm altijd regelmatig is.)

Tenslotte drie belangrijke punten omtrent tweevoud- en meervoudsvormen:

- Al die vormen kunnen wij uiteraard met het lidwoord gewoon bepalen: المديرين, المدراء, المعلمين, الشركات.
- Heeft een naamwoord een regelmatig meervoud, dan voegen wij de mannelijke meervoud-uitgang (ين...ون) aan een naamwoord toe, als het een mannelijke persoon

of een gemengde mannelijk-vrouwelijke groep betreft; wij voegen een *vrouwelijke* meervoud-uitgang (ات...) aan een naamwoord toe, als het een vrouwelijke persoon betreft, *en ook* aan veel naamwoorden, die iets anders aanduiden.

- De uitgangen *-ayn* en *-īn* worden alle twee ين... geschreven. Er kan een verwarring ontstaan. Er is wel een hulpteken om het onderscheid te maken, maar u zult dit zelden tegenkomen. Lees bij twijfel liever *-īn* dan *-ayn*, want het meervoud treedt vaker op dan het tweevoud. NB: De verwarring gebeurt alleen met *regelmatig* meervoud; bijv. مديرين kan alleen *mudīrayn* (tweevoud) zijn, want het overeenkomstige meervoud is مدراء *mudarā'*.

Vanaf nu zullen wij in dit boek woorden met onregelmatig meervoud op deze wijze tonen: *بيوت bayt bujūt*. Waar geen meervoud wordt getoond, is de vorm regelmatig, d.w.z. die wordt met een uitgang gevormd, zoals boven getoond.

U zult de onregelmatige meervouden soms moeilijk vinden. Bij nieuwe woorden leert u best enkelvoudvorm en eventuele onregelmatige meervoudvorm samen.

Oefening 1 Hier enige meervouden. Geef het enkelvoud van het woord:

خطوط (e) مفتشين (d) تلفونات (c) سيارات (b) مدراء (a)

Oefening 2 Zet de woorden samen in paren enkelvoud/meervoud:

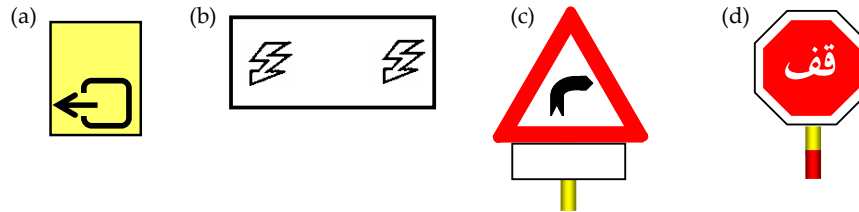
بنايات، مدير، مفتش، بناية، وزراء، وزارات، شركات، بيوت، مدراء، مفتشين، وزير، معلمة، وزارة، شركة، معلمات، بيت.

Oefening 3 Geef de bijvoeglijke naamwoordvorm, vrouwenlijk, enkelvoud:

العراق (e) إسرائيل (d) الباكستان * (c) وطن (b) أميركا * (a)

* Nieuwe plaatsnamen. Makkelijk, indien u ze hardop leest.

Oefening 4 (a), (b) en (c) hieronder zijn uithangborden die wij vroeger lazen. Voltooi deze met hun tekst; dan lees, spreek en vertaal de tekst van het nieuwe bord (d) (zie 6/1):

Oefening 5 Kijk terug naar Les 6/Oefening 2. Lees hardop deze nieuwe woorden volgens het voorbeeld:

(a) *kuttāb* auteurs. Lees de meervoudsvormen زوّار bezoekers, عمّال arbeiders, نوّاب afgevaardigden.

(b) *maktūb* geschreven. Lees ممنوع verboden, مطبوع gedrukt, مكتوم vertrouwelijk.

(c) *madrasa* school. Lees مكتبة bibliotheek/boekhandel, محكمة gerechtshof.

(d) *sijāḥa* vreemdenverkeer. Lees نجارة timmerwerk, سباكة loodgieterswerk, حياطة naaiwerk.

De oplossingen van deze oefeningen volgen paragraaf 4 onderaan.

Getallen

4 Wij schrijven de getallen zoals volgt. Heel belangrijk: zij worden → van links naar rechts geschreven en gelezen, zoals Europese getallen. **Schrijf** de getoonde handschriftvormen:

2	٢	٢	٢
	٢	٢	٢
4	٤	٤	٤
	٤	٤	٤
6	٦	٦	٦
	٦	٦	٦
8	٨	٨	٨
	٨	٨	٨
0	٠	٠	٠
	٠	٠	٠
1	١	١	١
	١	١	١
3	٣	٣	٣
	٣	٣	٣
5*	٥	٥	٥
	٥	٥	٥
7	٧	٧	٧
	٧	٧	٧
9	٩	٩	٩
	٩	٩	٩

Wees voorzichtig met de handgeschreven getallen ٢ (2) en ٣ of ٣ (3). Velen schrijven ٣ voor alle duidelijkheid als ٣. Het is niet verkeerd, de drukvormen in het handschrift na te bootsen, maar enkele Arabieren zouden dan uw ٣ als een handgeschreven ٣ kunnen lezen. Verwar ook ٥ (5) en ٠ (0) niet.

Als getallen met letters of symbolen samen verschijnen, lees dan: ب٥٩٨ als 598 B; ٦٤٪ als 64%.

In Marokko, Algerije en Tunesië worden Europese getallen gebruikt. Deze worden ook meer elders in Arabische landen gebruikt, vooral in de pers.

* Zie de aanmerking in 6/5 (na het volle alfabet) over de lettervormen ه, ه en het getal ٥ 5.

U vindt meer over de getallen, en hun woordvormen, in Les 13.

Oefening 6 Schrijf in Arabische getallen:

(a) 2487 (b) 503 (c) 1999 (d) 1420 (e) 2006

Oefening 7 Schrijf in Europese getallen:

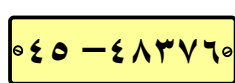
(a) ٤٣٨٥ (b) ١٦٢ (c) ٢٠٥٧ (d) ١٠٠٠ (e) ٤٠٥

Oefening 8 Kopieer deze nummerplaten in handgeschreven Arabische getallen en letters. Zet ze dan in Europese getallen en letters om:

(a)

(b)

(c)

De oplossingen van deze oefeningen volgen beneden.

Oplossingen van de Oefeningen

1 (a) مدير (b) سيارة (c) تلفون (d) مفتش (e) خط

2 بناية بنايات؛ مدير مدراء؛ مفتش مفتشين؛ وزير وزراء؛ وزارة وزارات؛ شركة شركات؛ بيت بيوت؛ معلمة معلمات.

3 (a) عراقية (b) باكستانية (c) وطنية (d) أميركية (e) عراقية

4 (a) maxradj مخرج (b) xaṭar خطر (c) tamahhal تمهل (d) qif STOP

5 (a) zuwwār, 9ummāl, nuwwāb. (b) mamnū9, maṭbū9, ma9rūf, maktūm.

(c) maktaba, maḥkama. (d) nijāra, sibāka, khiyāta.

6 (a) ٢٤٨٧ (b) ٥٠٣ (c) ١٩٩٩ (d) ١٤٢٠ (e) ٢٠٠٦

7 (a) 4385 (b) 162 (c) 2057 (d) 1000 (e) 405

8 (a) ٧٩ ٤٤٢٧ 79 6327 (b) ٤٥ - ٤٨٣٧٦ 48376-45 (c) ٤٨٩٢٣ 48923 S

Testen

1 Lees hardop en vertaal:

- (a) ممثلين (g) إداري (f) زيارة (e) ممكن (d) شركة (c) القاهرة (b) العراق (a)
 الانتخابات (n) مدارس (m) أجنبي (k) محكمة (j) السوريين (h)

2 Sorteer deze onregelmatige meervoudige woorden in groepen volgens hun model (zie kader).

Geen zorg over de onbekende woorden; wat telt, is het voorbeeld:

مشاكل، خطوط، ظروف، مطاعم، أرقام، عواصم، أموال،
 وزراء، مبالغ، محاكم، أساليب، وكلاء، أفكار، بنوك

أسابيع، أخبار، بيوت،
 مدارس، مدراء

3 Geef het afgeleide woord met betrekkelijke -ī, in het onbepaalde mannelijke meervoud:

- (a) الكويت* (e) العراق (d) مصر (c) إيران (b) سوريا

* (e) Nieuwe plaatsnaam. Die is bij u toch zeker bekend. U hoeft alleen de regels te volgen.

4 Geef het (regelmatige vrouwelijke) meervoud van deze woorden:

- (a) المطار (g) معلّمة (f) أوتيل (e) كمبيوتر (d) مستشفى (c) السفارة (b) البناية (a)
 انتخاب (n) الزيارة (m) إمكانية (k) شركة (j) منظمة (h)